

Begeleidingscommissie herafweging productiewater Schoonebeek

Kort verslag derde bijeenkomst, maandag 26 oktober 2015, Restaurant Droste's te Tubbergen

Aanwezig:

Erik Lievers,	gedeputeerde Overijssel (voorzitter)
Erik Volmerink,	wethouder Tubbergen
Alfons Steggink,	wethouder Dinkelland
Jeroen Huizing,	wethouder Coevorden
René van der Weide,	wethouder Emmen
Nettie Aarnink,	lid dagelijks bestuur Vechtstromen
Debbie Wimmers,	beleidsmedewerker Drenthe
Rob Heetland,	communicatieadviseur Overijssel
Arie van Haeringen,	development manager NAM
Ben Teuben,	projectleider herafweging productiewater Schoonebeek NAM
Hans Ardesch,	adviseur vergunningen & omgevingsmanagement NAM
Maarten Veldhuizen,	government relations manager NAM
Evert Holleman,	projectleider CE evaluatie, RHDHV
Pierre Wimmers,	communicatieadviseur NAM
Maurice Velthuis,	communicatieadviseur Tubbergen/Dinkelland (deels)
Harrie Hamstra,	beleidsontwikkelaar Overijssel (verslag)

Met kennisgeving afwezig:

Tjisse Stelpstra, gedeputeerde Drenthe

Verslag van de tweede bijeenkomst op 25 september 2015

Het verslag wordt conform het concept geakkoord.

Recente ontwikkelingen

- Erik Lievers meldt dat naar aanleiding van statenvragen een breder beeld van de bodemgesteldheid bij de NAM-locaties in Overijssel wordt opgesteld.
- Naar aanleiding van de motie-Rutten c.s. meldt hij binnenkort bericht te verwachten over het gevraagde gesprek met minister Kamp. Hij geeft aan dat inmiddels schriftelijke vragen door het statenlid mw. Rutten zijn gesteld over o.m. de vraag aan GS om voorbereidingen te treffen voor een verzoek tot intrekking van de vergunning. De beantwoording van deze vragen wordt voorbereid. Erik Lievers geeft aan dat hij eerst met minister Kamp wil overleggen. Een deel van het antwoord heeft minister Kamp opgenomen in de brief die hij onlangs aan de Regio Twente heeft gezonden (die brief is heden aan de Begeleidingscommissie toegestuurd). Erik Lievers voegt toe dat zaken door elkaar gehaald worden; in de statenvragen wordt ook aangehaakt bij de planMER voor schaliegaswinning die door minister Kamp op 10 juli 2015 naar de Tweede Kamer is gezonden.
- Over een 'externe autoriteit' zoals in de vorige bijeenkomst genoemd is nog geen duidelijkheid, mogelijk komt die in de loop van deze week.
- Naar aanleiding van de brief van minister Kamp, waarin de rol van de Commissie voor de m.e.r. wordt genoemd, vraagt Arie van Haeringen of de Commissie naar inschatting van de bestuurders door omwonenden als voldoende onafhankelijk wordt gezien. In reactie daarop wordt aangegeven dat raads- en statenleden de Commissie veelal wel kennen, maar dat lastig is te taxeren hoe dat verder in de publieke opinie zit. Evert Holleman geeft als inschatting dat de Commissie in het algemeen wel als onafhankelijk wordt gezien, met openbare adviezen, geen binding aan partijen, en met de insteek 'heb je alle informatie voldoende breed verzameld en inzichtelijk gemaakt, en heb je de mogelijke consequenties voldoende beschreven'.

Arie van Haeringen licht enkele ontwikkelingen toe:

- De sanering van het lek bij Holthema is goed verlopen, het evaluatierapport over de bodemverontreiniging ligt bij de provincie.
- Mogelijke versnelling van de bodemsanering Boortorenweg 4 Tubbergen (TUB7) is besproken met grondeigenaar Staatsbosbeheer.
- In goed overleg met de provincie worden de archiefstukken over de bodemgesteldheid van NAM-locaties in de provincie gedeeld.
- De putten voor 7 nieuwe gefoons zijn geboord, aan de installatie wordt gewerkt. Overdracht aan KNMI is voorzien voor eind van het jaar.

- De waterinjectieputten zijn alle geïnspecteerd, evenals de zijtakken van de transportleiding; resultaten van de inspectie worden eind 2015 verwacht.
- In het kleine veld bij Den Velde (gemeente Hardenberg) vinden dezer dagen een tweetal 'fracks' plaats – een vaker toegepaste praktijk, heel anders dan bij schaliegas – en de communicatie daarover met de omgeving heeft niet tot reuring geleid.
- De transportleiding is geheel geïnspecteerd, en is in de huidige staat niet meer geschikt geacht voor het transport van afvalwater. NAM kijkt naar alternatieve oplossingen voor reparatie (bijvoorbeeld 'pipe-in-pipe'), en heeft daar nog geen conclusie aan verbonden. Indien tot reparatie wordt besloten zal injectie niet eerder dan in tweede helft 2016 weer op gang kunnen komen. NAM stelt te voldoen aan alle vergunningsvoorwaarden en met een besluit daarover niet vooruit te lopen op de resultaten van het herafwegingsonderzoek.
In de op deze mededeling volgende gedachtenwisseling wordt duidelijk dat bedrijfseconomische afwegingen mede een rol spelen (kosten van reparatie in verhouding tot opbrengsten gedurende gebruiksperiode) en daarnaast ook de werkgelegenheids aspecten in de regio Zuid-Oost Drenthe. Enkele bestuurders dringen er vanuit politiek-maatschappelijke overwegingen op aan geen besluit over reparatie te nemen vóór helder is waartoe de herafweging – vermoedelijk – gaat leiden; een scenario waarbij NAM de injectie hervat vóór b.v. zuiveringsalternatieven grondig onderzocht zijn achten zij vanuit politiek-maatschappelijke oogpunt niet geloofwaardig. Andere bestuurders hechten er aan de feiten zo goed mogelijk in beeld te hebben alvorens in deze Begeleidingscommissie een unanieme opvatting over eventuele hervatting van de injectie te geven. Bij de bespreking van mogelijke scenario's is ook de opvatting van het kabinet over nut en noodzaak van de oliewinning in Schoonebeek – die naar verwachting eind dit jaar naar buiten komt – van belang. Van de kant van de NAM wordt aangegeven in de volgende bijeenkomst met de Begeleidingscommissie nadere informatie over de relevante feiten te presenteren. De bestuurders onderstrepen dat zij voldoende informatie nodig hebben voor hun gesprekken met raden en staten.
- Het onderzoek van Arcadis bij de woningen aan de Tramweg (gem. Dinkelland) naar scheurvorming in woningen is gereed en zal op 29 oktober aan bewoners en naar buiten gepresenteerd worden. De conclusie is dat de opgetreden schades hun oorzaak vinden in de diversiteit vande bodemombouw en de daardoor problematische waterhuishouding en geen enkele relatie hebben met de waterinjectie activiteiten dan wel eerdere gaswinning

Onderzoeksplan

Ben Teuben schetst hoe sinds augustus met diverse partijen is en wordt gesproken over mogelijke varianten van afvalwaterzuivering. Aan de maatschappelijke betrokken partijen en organisaties die door de commissie zijn aangedragen is een brief gestuurd met de uitnodiging te reageren; NAM zal daar ook actief contact mee zoeken.

De opties op de long list zijn in te delen in drie thema's die gelijkwaardig onderzocht worden, en op de short list komt tenminste één optie uit elk van de thema's: (1) zuivering met lozing op oppervlaktewater, zonder injectie; (2) zuivering met lozing op oppervlaktewater, met injectie van reststroom; (3) injectie van volledig watervolume, eventueel met voorzuivering.

Enkele opties van een 'extra long list' zijn afgevallen (zoals injectie in Duitsland). Afgesproken wordt dat ook de opties die van de zogenoemde 'extra long list' afvallen, met de onderbouwing daarvan, aan de Begeleidingscommissie inzichtelijk worden gemaakt.

Vanuit de Begeleidingscommissie wordt bepleit een heldere matrix met overwogen opties, en de score op de relevante criteria, op te nemen. Van de kant van de NAM wordt toegezegd dat deze de volgende keer aan de commissie wordt voorgelegd; van de kant van de commissie wordt gevraagd om deze dan zo tijdig toe te sturen dat de bestuurders een reactie kunnen geven die door hun ambtelijke adviseurs is voorbereid. Dat leidt tot de afspraak dat in overleg met NAM een ambtelijke voorbereiding zal worden georganiseerd.

Naar aanleiding van een sheet met – als voorbeeld – varianten van zuiveringstechnieken geeft Ben Teuben aan dat in deze fase (van het schetsen van mogelijke technieken) nog niet de milieu- en financieringsaspecten in beeld zijn, dat komt in een vervolgslag. Desgevraagd merkt Arie van Haeringen op dat er op voorhand geen financiële restricties aan de herafweging zijn meegegeven, van de kant van de minister.

Over de planning merkt Ben Teuben op dat nu wordt voorzien in een conceptrapportage in maart 2016, met een beoogde conclusie vóór de zomer van 2016. Nettie Aarnink merkt op dat daar dan nog niet een second opinion van SodM op het concept is meegenomen.

De aandachtspunten uit de brief van de Begeleidingscommissie d.d. 7 oktober 2015 en de mail d.d. 16 oktober 2015 met betrekking tot het onderzoeksplan worden nagelopen, waarbij NAM aangeeft waar deze zijn verwerkt (voorzover nog niet eerder in deze bespreking aan de orde is geweest).

Communicatie

Arie van Haeringen geeft aan dat NAM overweegt een informatiekraant o.i.d. te maken, naar aanleiding van zorgpunten en beeldvorming (onjuiste informatie), en ook direct raads- en statenleden wil voorzien van juiste informatie.

Erik Lievers meldt medio november een informatieavond voor raads- en statenleden en bewoners te willen organiseren, uitgaande van de Begeleidingscommissie, met NAM als gast, om het proces en het stappenschema toe te lichten. De gedachtengang is daarmee pijnpunten weg te nemen.

Hij wil graag over ca. twee weken – voorafgaande aan deze informatieavond – de onderzoeksoopdracht, het tijdschema en het communicatieplan naar raden en staten kunnen sturen. Rob Heetland geeft aan dat een concept-communicatieplan zo goed als gereed is, het concept ligt bij de communicatieadviseurs voor een laatste check.

Erik Lievers merkt nog op dat hij het graag met NAM eens wil zijn over de eerder besproken matrix alvorens de onderzoeksoopzet aan de Commissie voor de m.e.r. wordt toegezonden.

De bespreking wordt om 20.15 uur afgesloten.

Afsprakenlijst van 26 oktober 2015:

- a. Lievers verwacht binnenkort reactie van een beoogd persoon op de vraag of hij als 'externe autoriteit' t.a.v. het onderzoek en de (rol van de) Begeleidingscommissie wil optreden.
- b. NAM verwacht in december duidelijkheid te krijgen over inspectie van de hele transportinfrastructuur, waarna de bevindingen tijdig met de BC gedeeld worden.
- c. Van der Weide wil graag zo feitelijk mogelijke informatie over elementen die rol spelen bij afwegingen m.b.t. reparatie van de transportleiding.
- d. Situatie woningen Tramweg en Arcadisonderzoek wordt donderdag 29 oktober openbaar gemaakt, inclusief perspectief voor bewoners; Hans Ardesch stuurt naam van betrokken medewerker Vechtstromen aan Nettie Aarnink.
- e. Ook opties die van de 'extra long list' [al] zijn afgefallen in beeld brengen met de onderbouwing ervan.
- f. Presenteer de opties en de waardering op de relevante criteria in een overzichtelijke matrixtabel -> toegezegd voor volgende bijeenkomst.
- g. Matrix (zie voorgaande afspraak) moet onderdeel zijn van wat aan Commissie voor de m.e.r. wordt voorgelegd.
- h. NAM zal zorgpunten en beeldvorming (onjuiste informatie) met b.v. informatiekraant en direct richting statenleden adresseren.
- i. Bijeenkomst voor raads- en statenleden, bewoners op uitnodiging van BC (of de Overijsselse BC-deelnemers) over rol en insteek BC medio november waarbij NAM als gast aanwezig kan zijn [na afloop van BC-overleg is als datum nu 23 november geprikt].
- j. Over twee weken moet tekst onderzoeksoopzet met tijdschema en communicatieplan gereed zijn voor toezending aan raden en staten en onafhankelijke m.e.r. commissie.
- k. Tussenresultaten, opties en waardering, tijdig toesturen aan (en eventueel: toelichten aan) ambtelijke adviseurs zodat die aan hun bestuurders een advies kunnen meegeven en in de bijeenkomst van de BC goed gereageerd kan worden.
- l. In tijdschema/planning – mogelijk parallel – ook second opinion op [concept]afweging opnemen